

100-vuotiaan Suomen Juhla

Joulu

TAIKA

7.
VUOSI

JOULUN LAAJA
TAPAHTUMAKALENTERI

Onko sinulla vaikeuksia ajaa pimeässä?

Tuoreen tutkimuksen mukaan suomalaisautoilijoista miltei kolmasosa välttää pimeällä ajamista.

Hämärässä syvyyssnäkö, värien erottaminen ja näkeminen näkökentän reuna-alueilla ovat heikompia kuin valoisaan aikaan.

Silmä sopeutuu hämästä valaistuksesta kirkkaaseen vain muutamassa minuutissa, mutta sopeutuminen hämää vie pidemmän aikaa, yleensä noin 5-7 minuuttia. Täydellinen adaptaatio voi viedä jopa puoli tuntia.

Mikäli hämäränäkö ei toimi normaalisti, näkeminen vaikeutuu ja riskit kasvavat liikenteessä erityisen suureksi syksyn pimenevinä iltoina.

Kun edessä ajava auto hidastaa tai jarruttaa, on reagoitava nopeasti. Myös hämärässä teiden varsilla liikkuvien eläinten havaitseminen ajoissa vaikeutuu huonolla hämäränäöllä. Samoin nopeasti liikkuvan pyöräilijän havaitseminen on vaikeaa ja ilman heijastinta kulkevien jalankulkijoiden huomaaminen ajoissa on miltei mahdotonta.

Miten tunnistan heikon hämäränäön?

Jos sinulle tulee epävarma olo ja joudut keskittymään kovasti pimeällä ajamiseen ja kenties siristelet silmiäsi, sinulla voi olla heikko hämäränäkö. Ehkä olet myös huomannut havaitsevasi liikennemerkkejä tai opasteita liikenteessä vasta sitten, kun ne ovat vasta lähellä.

Usein hämäränäkövaikeuksien taustalla on korjaamaton taittovirhe, kuten esimerkiksi likitaittoisuus, joka korostuu hämärässä. Joissain tapauksissa huono hämäränäkö voi olla merkki iän mukanaan tuomasta silmäsairaudesta, kuten kaihista. Vanhetessa hämäränäkö saattaa heiketä myös, kun silmän valoa taivuttavat väliaineet samenevat. Myös tietyt sairaudet, kuten diabetes ja kilpirauhasen vajaatoiminta voivat aiheuttaa ongelmia hämäränäössä. Tällaisissa tapauksissa hämäränäköä ei voida aina parantaa.

Lähes kolmasosa suomalaisista autoilijoista välttää pimeällä ajamista, selviää Specsaversin teettämästä tutkimuksesta. Tutkimukseen vastanneista autoilijoista noin 80 prosenttia ajaa päivittäin tai monta kertaa viikossa. Tulokset saatiin elokuussa 2017. Tutkimukseen osallistui yli 1000 suomalaista.

Specsavers

Hämäränäön heikkous voidaan selvittää näöntutkimuksella

Optikon tekemä näöntutkimus on hyvä ensiaskel hämäränäön ongelmien selvittämiseen. Siinä voidaan sekä havaita että sulkea pois suuri joukko asioita ja tarvittaessa ohjata eteenpäin silmälääkärin jatkotutkimuksiin.

1. Tarkistuta näkösi ja hanki lasit, joissa on pinnoitetut linssit. Käy näöntarkastuksessa. Hanki sopivat silmälasit ja niihin pinnoitetut linssit, joissa on heijastuksen esto. Muuten linssien

etupintaan syntyy häiritseviä heijastuksia esimerkiksi vastaan-tulevien autojen valoista, mikä haittaa näkemistä.

2. Hanki keltaisensävyiset linssit.

Keltaiset tai keltaoranssit linssit auttavat näkemään paremmin hämärässä, koska ne parantavat kontrastia ja poistavat häikäisyä etenkin sumussa tai sateessa.

3. Pidä välineet hyvässä kunnossa.

Hanki autoon laadukkaat valot. Pidä huolta, että sekä tuulilasi että silmälasisi ovat puhtaat ja että niissä ei ole naarmuja.

4. Mukauta näkösi pimeään.

Jos tiedät, että näkösi mukautuu hitaasti valoisasta pimeään

siirryttäessä, ole hetken aikaa pimeässä. Totuttele hämärässä näkemiseen, ennen kuin lähdet liikkeelle.

5. Pidä katse oman kaistan reunassa

Uusien autojen valot saattavat olla todella kirkkaita, joten niitä ei kannata tuijottaa vaan katse on hyvä pitää oman kaistan reunassa, jotta silmät eivät häikäisty.

Optikko Kimmo Aapio, yrittäjä

Specsavers Optikko
Lundinkatu 10, 06100 Porvoo

puh. 040 550 0059 / myymälä
050 341 4466
porvoo@st.fi.specsavers.com

Joulu 7. TAIKA

SISÄLLYSLUETTELO

- 5 Pääkirjoitus
- 6 Joulupoimintoja
- 8 Puhetta kielestä, kirjoittamisesta ja joulun ilosta
- 11 Kuka kuiskuttaa pukin korvaan?
- 12 Enkelit - tarua vai totta
- 15 Outi Almin kolumni
- 18 Juhlavuoden lapsi
- 23 Tuntematon sotilas
- 25 "Tuon minä muistan"
- 27 Konserttikalenteri
- 28 Joulun tärkeät sanat
- 29 Seurakunnan tapahtumat
- 30 Tapahtumakalenteri

Joulu on
syntymän
juhla.
Eläköön
100-vuotias
Suomi!

KOKO PERHEEN HAUSKA LEIKKI

Etsi tämän lehden sivuilta viisi kuva-arvoitusta seuraaviin Porvoo-aiheisiin kysymyksiin.
(vastaukset myös tällä sivulla):

- 1 Kuka syntyi tässä talossa 1917?
- 2 Kenen kehto ja missä?
- 3 Mikä rakennus on kyseessä?
- 4 Kuinka monta lasta tämä nainen synnytti?
- 5 Mitä täällä tapahtui 19.12.2016 klo 22.37?

Koko perheen hauska leikki!
Vastaukset: 1. Suunnittelija Vladimir Kirillovits Romanov syntyi ns. Hortlingin talossa (nyk. Eklöfin talo). Jokikadun ja Aleksanterinkadun kulmassa 30.8.1917 (k. 1992 Miamiassa).
2. Vapaaherratar Ulrika Charlotta Armfeltin (1771-1835) kehto on Porvoon museon Holmin talon makuuhuoneessa.
3. Alva Forslundsken (1866-1935) perustama synnytyssairaalalan synnytyssosastoilla syntyi viimeinen vauva 19.12.2016. Osasto lakkautettiin.

Joulutaika

Ilmestymisaika marraskuu 2017
Ilmaisjakelu
Painosmäärä 50 000 kpl

Julkaisija:

TT-Tuulet Kustannus Oy
Huvilakatu 8
06100 Porvoo
email: info@tuulet.fi
www.tuulet.fi
www.tid.fi
www.joulutaika.fi

Toimitus:

Tuula Lukic puh. 040 707 8197
Leena-Kaisa Laakso
Leila Toffer-Kares

AD:

Srba Lukic
puh. 0400 707 097

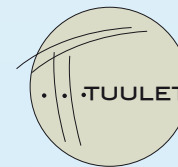
Kolumnit:

kirjailija Outi Alm
pastori Juha Takala

Kannen kuva:

Srba Lukic

JouluTaika elää verkossa!
Seuraa Porvoon joulu-
tunnelmia ja tapahtumia
osoitteessa
www.joulutaika.fi

www.joulutaika.fi
www.tuulet.fi

ISSN-L 2323-4709
ISSN 2323-4709
ISSN 2323-8755 (verkkojulkaisu)

7. Joulu PÄÄKIRJOITUS

Joulu on syntymän juhla. Uusi aika alkaa, pimeän aika tahtuu kohti valoa.

Toivon säikein viritettyinä uuden alun ovat iloisia tapahtumia. Suomikin syntyi 100 vuotta sitten. On mukava juhlistaa tiettyä päivää, itsenäisyyspäivää 6.12., ikään kuin syntymäpäivää, vaikka suomalaisuus periytyikin kauempaa.

Porvoon JouluTaika-lehti on seitsemännessä vuodessaan eli vielä nuori Suomen ja Porvoon historian virrassa, jossa monet joulun perinteet kumpuavat kaukaa menneestä. Perinteet synnyttävät ajatuksen aitoudesta, jostain hyvin alkuperäisestä, olkoonkin, että joulu, kuten suomalaisuus, on koristeltu kaikenlaisin vaikuttein, kokemuksiin, mieltymyksiin ja uusien tavoin.

Porvookin on Suomen juhluvuoden kunniaksi verhoiltu tunnelmaan monin uusien jouluvaloin. Jouluvalot syttyvät Porvooseen joulunavajaisissa 25.11. Tapahtuma on osa valtakunnallista Suomi 100 joulunavausviikonloppua. Perinteisiä Vanhan Porvoon joulunavajaisia vietetään 2.12.

Olemme jälleen koonneet joulun tapahtumakalenterin runsaana näille sivuille sekä nettiin www.joulutaika.fi. Verkkoehdossa seuraamme joulua aina loppiaiseen asti.

Aittoa ja valoisaa joulun iloa toivottaen

Tuula Lukic
päätoimittaja

HELPOTUSTA PYSÄKÖINTIIN

Porvoon torilla on joulun aikaan järjestetty lisäpaikoitusta autoilijoille 25.11. – 7.1. Näitä pysäköintipaikkoja on Rauhankadun puoleisella torialueella arkisin klo 8-21 sekä la-su klo 8-18. Ei yöaikaan. Pysäköintimaksu on arkisin klo 18 asti.

Ilmaisia paikoituspäiviä on Porvoon kaupungin omistuksessa olevilla yleisillä pysäköintipaikoilla lauantaisin 25.11. – 6.1. Aikarajoitukset kannattaa tarkistaa pysäköintialueella.

Taidetehtaalla on kahden tunnin ilmainen pysäköinti.

ANNA LAHJA LAPSELLE -JOULUPUUKERÄYS

Porvoon Kulttuurinystävät ry:n perinteinen lahjakeräys Porvoon vähävaraisten perheiden lapsille järjestetään yhdessä kaupungin sosiaalitoimen kanssa tuttuun tapaan Lundin kauppakeskuksessa 11.-17.12.2017. Arkisin klo 10-19, lauantaina klo 10-16, sunnuntaina klo 12-16.

Lahjoituksina otetaan uusia tai uudenveroisia lahjoja. Samassa yhteydessä on myös villasukkeräys.

Joulupoimintoja

Porvoon monivivahteinen joulu tarjoaa elämyksiä niin porvoolaisille kuin vierailijoille.

JOULUASKARTELUA

Näprätään, muotoillaan, leikellään ja liimailaan

Taidetehtaan pajat Studiolla

Taidepajat perheille

Maksuttomissa taidepajoissa syntyy joulun alla onnenamuletteja ja joulukoristeita. Toiminta on suunnattu perheille, joissa vanhemmat hoitavat lapsia kotona.

Taidetehtaan Studio klo 9-12.

Pe 24.11. Onnenamuletti savesta

Pe 1.12. Joulukoristeet

Ohjaajina Anne Lihavainen ja Tiina Wallius.

Koristelupaja kaikille ikäryhmille,

alle kouluikäiset aikuisen seurassa.

Koristelupajassa koristellaan tänä jouluna piparkakkuja!

Hinta 2€

La ja su 9.-10.12. klo 12-16

Joulupaja koululaisille ja aikuisille

Joulupajassa valmistetaan ovi- ja pöytäkransseja luonnonmateriaaleista.

Hinta 10€

La ja su 16.-17.12. klo 10-16

Osallistuminen edellyttää ilmoittautumisen viimeistään 8.12.

Lisätiedot: Porvoon Taidetehtas
puh. 010 231 8200, www.taidetehtas.fi

Jouluista kirja-askartelua

To 14.12. klo 10-14

Runebergin koti, Aleksanterinkatu 3, renkitupa, pajamaksu 2 €.

Tiedustelut puh. 040 489 9900.

Koko perheen jouluaskartelua Konkkaronkassa

La 16.12. klo 13-15 Askarrellaan perinteisiä joulukoristeita, vapaa pääsy. Holmin talo, Välikatu 11.

HERKULLINEN PORVOO

Kaikkien porvoolaisten herkkusuiden esikuva, kuvanveistäjä Ville Vallgren (1855-1940), on tänä vuonna saanut ihan oman kattauksensa keskelle jouluista vanhaa Porvoota, synnyinkaupunkiaan. Vanhan raatihuoneen suuressa salissa siirrytään ajassa vuoteen 1917. Vuotta aiemmin Villeltä on ilmestynyt muistelmateos "ABC kirja", jossa juhla-ateriat juomineen saavat ansaitun osansa. Kieltolaki (1919-1932) odottaa vielä tuloaan.

Ville on raatihuoneen saleissa hengessä mukana ja kehottaa nauttimaan Porvoon joulusta, hyvästä ruuasta ja juomasta, silmänruokaa unohtamatta – kauneuden ystävä kun on. Tämä hurmaava seuramies viihtyisi varmasti jouluisen Porvoon herkkuparatiisissa, sen loistavissa ravintoloissa ja kahviloissa. Yhtä jos toista lisuketta löytyisi myös hänen iloihin illanviettoihinsa viehättävistä pikkupuutiikeista ja runsailta joulumarkkinoilta.

Joulupöytä 1917 à la Ville Vallgren, Vanha raatihuone 30.11.2017-7.1.2018, www.porvoonmuseum.fi

Raatihuoneelle ja Holmin taloon ilmainen sisäänpääsy 13.-30.12.2017.

KATSO LISÄÄ LAAJASTA
TAPAHTUMAKALENTERISTA sivut 30-31
KONSERTTIKALENTERI sivu 27

SUOMI 100

6.12.TAPAHTUU

Suomen juhluvuoden huipennus koittaa joulukuussa. Porvoossa kaupungin itsenäisyyspäivän juhla järjestetään Taidetehtaan Avanti-salissa keskiviikkona 6.12.2017 klo 14. Juhlapuheen pitää fil.tri, Helsingin yliopiston historian laitoksen professori **Henrik Meinander**.

Kaupungin tervehdyksen tuo Porvoon kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Mikaela Nylander**, ja musiikista vastaavat Porvoon Puhallinorkesteri, Porvoon Mieslaulajat ja **Emma Salokoski**.

Ohjelman jälkeen kahvitarjoilu ravintola Vitriinissä. Itsenäisyyspäivän juhlaan on vapaa pääsy. www.taidetehtas.fi

Muita tapahtumia itsenäisyyspäivänä Porvoossa:

klo 11-14 Joulumyyjäiset ja arpajaiset Hamarin työväentalolla, Hamarintie 22. Suomi 100 -vuoden juhlahahvit tarjotaan kaikille myyjäisvieraille.

klo 11 Itsenäisyyspäivän kaksikielinen jumalanpalvelus, Porvoon tuomiokirkko.

klo 13 Kauneimmat joululaulut ruotsiksi / De vackraste julsångerna Högbäck, Högbäckavägen 13, Andersböle.

klo 14 "Svenskfinland sjunger för Finland 100 år," Porvoon tori.

klo 15 Itsenäisyyspäivän juhla Gammelbackan seurakuntakeskuksessa, Viertotie 1.

klo 16-24 Sinivalkoista valoa. Juhlavalistus Porvoon tuomiokirkolla.

PUHETTA KIELESTÄ, KIRJOITTAMISESTA JA JOULUN ILOSTA

Kirjailija, dramaturgi **Maria Peuran**, 47, työhuone sijaitsee Porvoon Taidetehtaalla. Huoneen yhdellä seinustalla seisoo täysi kirjahylly. Sitä vastapäätä on sijoitettu savunsininen pormestarinkalusto. Itämainen matto ja ystävän muotoilema seinän kokoinen tuohella päällystetty taideteos täydentävät kokonaisuuden. Tärkein eli kirjoittajan työpiste sijaitsee selin ikkunaan. Täällä tai kotona Porvoon vanhassa kaupungissa syntyvät kirjailijan teokset.

Hänet tunnetaan aroista aiheista taitavasti kirjoittavana. Hän on käsitellyt kirjoissaan muun muassa inestiiä ja pakolaisuutta. Tänään jutellaan kuitenkin muusta kuin teosten sisällöstä.

Peura on juuri tullut Helsingistä ja toteaa haluavansa vihreää teetä. Hän kiehauttaa veden ja hauduttaa teen sirossa teekannussa. Muovin sisältä hän rapistelee esiin keksejä. Touhutessaan hän juttelee vilkkaasti. Puheesta ei juurikaan erota Pellossa puhuttua ja hänen kirjoistaan tuttua meänkieltä.

- Tällä tulee käytettyä yleiskieltä. Sitä puhumalla on kuin vieras ittelleen. Täysillä omaa kieltä puhuessaan tuntee olevansa kokonainen, Peura sanoo.

Hän ei ole oppinut meänkieltä vanhemmiltaan. Isä oli kotoisin Kannuksesta ja äiti Kiuruvedeltä. He tapasivat opiskeluaikana Turussa, jossa isä opiskeli historiaa ja äiti saksaa ja latinaa. Opettajaksi valmistuttuaan isä haki Pelloon töihin, jossa Maria ja isoveljensä syntyivät.

- Olen täysin identifiioitunut Pelloon ja omaksunut voimakkaasti sen murteen. On hauskaa, että Ruottin puolella, esimerkiksi Korpilompolossa, meänkielellä tulee ymmärretyksi.

Kirjoittamiseen meänkieli ilmestyi vasta dramaturgian pääsykokeiden jälkeen.

- Paineen alla ymmärsin, että voin kirjoittaa omalla kielellä. Kaikki kirjani sijoittuvat pohjoiseen ja sisältävät meänkieltä. On sääli, että murre katoaa kirjoja muille kielille käännettäessä, Peura harmittelee.

Kirjoittamisen lumousta ja kauhua

Kirjailijan ammattia Peura kuvaa erikoiseksi valinnaksi. Siinä tekee töitä yksin eikä ole kenenkään kanssa vuorovaikutuksessa. Kustannustoimittajaakin tapaa harvakseltaan. Tunneskaala vaihtelee kirjoittaessa euforian, takertumisen, pettymyksen ja lumouksen kautta kauhuun ei tästä tule mitään.

- Toistuvasti pitää ylittää pieniä kynnyksiä ja laittaa itsensä työn ääreen. Prosessin alettua kokee turvallisuutta ja odotusta siitä, mitä tänään syntyy.

Kirjaa aloittaessa Peura kertoo olevansa aina tyhjän päällä, sillä tarinaa ei ole. Eikä hän voi tietää, millainen kirjasta tulee.

Tärkeimmäksi työkseen hän nostaa pohdinnan jälkeen esikoisteoksensa. Sen julkaiseminen oli käännekohta elämässä ja siitä aukeni ura.

- ”*On rakkautes ääretön*” oli aika lailla valmiina päässä. Sen kirjoitin uudelleen vain kolmesti. Muut romaanit ovat tarvinneet kuudesta kymmeneen kertaan uudelleen kirjoittamisen, Peura kuvaa kirjoittamisen prosessia.

- Kirjoittaessaan aina joillain lailla muuttuu itse. On hereillä elämässä ja henkisesti virkeä. Toivon, että lukijat saavat samanlaisen elämyksen, Peura sanoo ja toteaa, ettei ajattele omia teoksiaan keskustelun herättäjänä.

- Ne ovat kätkeytyviä, runollisempia.

- Pellossa esiintyy tuomitsevaa uskonnollisuutta ja seksuaalikielteisyyttä. Kuitenkaan ei saisi olla aihetta, josta kirjoittaminen olisi kiellettyä, hän muistuttaa.

Kirjan valmistuttua kustantaja järjestää julkistamistilaisuuden. Niistä Peura ei välittäisi ollenkaan.

- Julkkarin jälkeen olo on sietämätön, sillä yksityisen työn julkaiseminen ei ole miellyttävää. Kaikki saavat sanoa kirjasta mitä haluavat. Se on hämmentävä ja hankala tilanne.

Nyt työn alla on elokuvakäsikirjoitus aiheesta salakuljetus Tornionjokilaaksossa sodan jälkeen. Uudesta romaanista on kirjoitettuna noin seitsemän sivua.

Joulun iloa

Etelän ja pohjoisen joulut eroavat Peuran mukaan siten, että Pellossa ei ole ostoskeskuksia, joululaulut eivät raikaa eivätkä keinovalot hohkaa.

- On lumoaavaa, kun pimeys tulee. Sininen hetki, lumi ja karuus. Pohjoisen jylhyys antaa mahdollisuuden keskittyä juhlaan.

Tärkeimmäksi asiaksi joulussa Peura kokee kohtaamisen. Se on yhdessä lasten kanssa ilon kohtaamista joulurituaalien kautta. Rituaaleihin liittyy joulukoristelaatikko, josta löytyy kaikenlaisia kuuseen ripustettavia koristeita.

- Joulukuusi on minulle pyhä kuin elävä olento, josta luovutaan tuskaisesti Nuutin päivänä.

Myös joululaulut kuuluvat Peuran joulunviettopoihin. Hoosiannan laulaminen ensimmäisenä adventtina kirkossa on tärkeää. Peura käy laulutunneilla ja opettelee myös joululauluja.

Lastensa joululahjoihin hän myöntää käyttävänsä liikaa rahaa. Ja ostaa niitä myös itselleen, jos epäilee, ettei lahjoja muuten ole tulossa.

- Haluan avata paketteja yhdessä muiden seurassa.

- Hyvä joulukuusi on iloista ja kevyttä eikä silloin tarvitse olla tietyllä tuulella, vaan voi olla mitä tahansa, hän kiteyttää.

Tuotanto

On rakkautes ääretön (Tammi) 2001. Romaani valittiin Finlandia-palkintoehdokkaaksi ja sai Nuori Aleksis-, Hyvä teko lapselle- ja Olvin kirjallisuussäätiön palkinnon. *Mimmi Moun ilotaika*, lasten runokokoelma 2004 (Tammi). Sen pohjalta syntyi myös näytelmä Mimmi Mou Mirmajasta, jota on esitetty mm. Jyväskylän kaupunginteatterissa.

Valon reunalla, romaani 2005 (Teos) on käännetty englanniksi, espanjaksi ja tšekiksi, ja se on ollut arvostelunestys sekä Suomessa että maailmalla.

Vedenaliset, romaani 2008 (Teos).

Antaumuksella keskeneräinen -teos kirjoittamisesta ja kirjailijan ammatista 2010 (Teos).

Ja taivaan tähdet putoavat 2014 (Teos). Romaani sai loistavat arvostelut.

Tunkeilijat novellikokoelma 2017 (Teos).

KB Taxi Oy

0400 407 821

Taksikuljetukset • Taxitransporter
Hääkuljetukset • Bröllopstransporter
Lentokenttäkuljetukset • Flygfältstransporter
Satamakuljetukset • Hamntransporter

Taksin tilaus • Beställning av taxi

Tel 0400 407 821

soittamalla tai tekstiviestillä
genom att ringa eller texta

taxi@kbtaxi.fi

www.kbtaxi.fi

ennakkotilaukset • reservationer i förhand

Joulun tunnelmaan
kynttilät, herkut
tekstiilit ja koristeet!

Palvelemme joulukuussa lauantaisin klo 10-18
ja sunnuntaisin klo 10-16. Tervetuloa!

teetee
SHOP

Riihimäkatu 2
06100 PORVOO
puh. (019) 581 111
www.teeteeilteollisuus.fi
www.facebook.com/teeteeSHOPporvoo

AVOINNA
MA-PE 10-18
LA 10-16
SU 12-16

KUKA KUISKUTTA JOULUPUKIN KORVAAN?

Mitä olisi joulu ilman tonttuja? Punalakit hiippailevat nyt tarkkaillen ihmislasten ihmeellisiä edesottamuksia ja käyvät kuiskuttelemassa tärkeitä havaintonsa joulupukille. Jos haluaa varmistaa, että oma viesti menee suoraan pukille, kannattaa suunnata ainakin joulunavajaisiin. Joulupukki on tavattavissa lauantaina 25.11. Porvoon joulunavajaisissa, kun hän saapuu laivalla satamaan noin klo 11 ja siirtyy sieltä keskustaan. Lundin kauppakeskuksessa joulupukin kanssa voi jutustella klo 12-13.30 ja Taidetehtaan lämpiössä klo 14.30-16. Joulupukki nähdään myös lauantaina 2.12. Vanhan Porvoon joulunavajaisissa klo 15.

VALIKOIMASSAMME

- kehystykset
- Molotov-tussit ja spraymaalit
- postikortit

Galleria
DAISY

Mannerheiminkatu 3, Porvoo
Ark. 10-17, la 10-14. Puh. 0400 421 594

Joulutunnelmaa
ostostenillassa
torstaina
14.12. klo 17-21

Katso ohjelma
www.konstoform.fi

Avoinna ke-la 11-17, su 11-16
Vainuudintie 72-28, 01150 Söderkulla

FINFORM

DESIGN • DELICACY • DECOR

Finform on sisustuskauppa
pohjoismaisella sydämellä.

Finform är en inredningsbutik
med ett nordiskt hjärta.

Merry Christmas!

WWW.FINFORM.FI | @FINFORM.FI
LUNDINKATU 7 LUNDAGATAN

TONTTUILLAAN

Mitähän kieltä tontut puhuvat? Tonttukieltä? Vai Savon murretta ja meän kieltä kuten murretontut?

Jalka-Jahvetti Nilsistä ja Pörrö-Pieta Kurta-kosta hauskuuttavat jälleen yleisöä jouluvalmisteluillaan Taidetehtaalla. Tonttumainen siivous sujuu moppisulkeisilla, räpäten rättiräppä ja lakaisten lätkäpelin tyyliin.

Lapsille ja koko perheelle suunnattu esitys *Tonttujen nokkapokka puunaus* tempaa mukaansa juurevilla murteillaan ja vauhdikkaalla liikekielellä.

Tonttujen nokkapokka puunaus

Sunnuntaina 10.12.2017 klo 17

Taidehalli/ Porvon Taidetehtäas

Liput 5 € ovelta

Kesto n. 30 minuuttia

Käsikirjoitus, ohjaus ja esiintyjät:

Katja Kaulanen ja Marko Ruotsalainen

Teatteri Taruma

www.paperipilvi.com facebook

Paperipilvi

Askartelu- ja taidetarvikkeiden erikoisliike

Meiltä löydät laajan valikoiman jouluskaarteluun.

Tervetuloa

Jokikatu 31, 06100 Porvoo Puh. +358 400 590 147
AVOINNA: Maanantai - Torstai klo 10.00 - 18.00
Perjantai klo 10.00 - 17.00, Lauantai klo 10.00 - 16.00

Erilaiset vetoketjut,
nauhat, napit, koristeet
sekä
korjausompelupalvelua

Nappi-Aitta
Knapp-Boden

Mannerheiminkatu 1,
Porvoo
p. 019-580077
www.nappiaitta.fi

Olemme myös facebookissa!

Maria Dnrockila

KYNTTILÄPAJA

Anna lahjaksi suomalaista käsityötä!

*Orimattila, Kehräämö *Porvoo, Lundi
 Lisää tunnelmaa ja muut myymälät www.mariadrockila.fi

Teksti: Leila Toffer-Kares

Enkelit, tarua vai totta

Enkeleitä ajatellessa tulee ensimmäiseksi mieleen suoje-lusenkeli. Monet muistavat maalauksen, jossa naishah-moinen enkeli suojelee pienen tytön ja pojan virran ylitystä lahoa siltaa pitkin. Tuttu on myös sanonta "enkeleitä oli matkassa", kun ihminen selviytyy onnettomuudesta vammoitta.

Suomalaisista enkeleiden olemassaoloon uskoo vakaasti 28 ja pitää todennäköisenä 19 prosenttia.* Yli luonnolliseen uskoo joka kolmas suomalainen.

Tiedemaailma on usein kääntänyt selkensä yli luonnol-lisille kokemuksille ja niiden vaikutuksille. Asiaa on viime vuosina ryhdytty tutkimaan akateemisesti. Vuodesta 2013 on Turun yliopiston professori **Marja-Liisa Honkasalon** johdolla selvitetty yli luonnollisia kokemuksia "*Ihmisen mieli*" -tutkimusohjelmassa. Helsingin yliopiston uskon-totieteiden professori **Terhi Utriainen** puolestaan tutkii ihmisiä, jotka uskovat voivansa kommunikoida enkeleiden kanssa. Tampereen yliopiston tutkijalta **Jeena Rancelta** on vastikään ilmestynyt aiheesta väitöskirjan pohjalta syntynyt kirja "*Yli luonnollinen kokemus*".

Tutkijoiden johtopäätös on kärjistetysti se, että yli luon-nolliset kokemukset tulisi ottaa vakavasti. Yli luonnollisilla kokemuksilla, kuten näyillä, voi olla voimakas vaikutus ihmisen elämään. Nämä kokemukset voivat toimia ihmiselle apuna, tulkina tai neuvoina. Ne voivat myös muuttaa kokijan elämän täysin. Onpa joku parantunut näyn ansiosta sairaudesta tai päässyt irti päihteistä.

Enkelit keskuudessamme tuhansia vuosia

Enkelin kaltaisia hahmoja tunnettiin jo 3000 vuotta sitten. Niiden alkukoteja olivat muinaiset Persia ja Babylonia. Kun juutalaisia pakkosiirrettiin Babyloniaan, tutustuivat he siellä yksijumalaiseen uskontoon, zarathustralaisuuteen. Sen Jumalalla on apunaan hyviä olentoja, eräänlaisia enkeleitä. Babyloniaisten enkelit siirtyivät sittemmin muihin uskon-toihin kuten juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin. Myös uusissa uskonnollisissa henkisyyttä korostavissa liikkeissä (kuten New Age) viitataan usein enkeleihin.

Enkeli sana juontaa kreikankielisestä sanasta angelos, joka tarkoittaa sanansaattajaa. Enkeleiden ajatellaan toimivan Jumalan sanansaattajina, jolloin ne tuovat ihmisille ilmoituksia Jumalalta. Ne voivat esiintyä myös suojelejoina, taivaallisena hoviväkenä tai sotajoukkona. Raamatussa ja Koraanissa enkeli esiintyy Jumalan tahdon ilmoittajana, taivaallisena sanansaattajana.

Kirkko on usein halunnut laatia oikeat enkelinäke-mykset. Jo 500-luvulla enkelit jaettiin yhdeksään lajiin eli enkelikuuroon. Alimpana hierarkiassa ovat tavalliset enkelit, jotka ovat ihmisten kanssa tekemisissä.

Danten 1300-luvulla kirjoittamassa "*Jumalainen näytelmä*" -runoelmassa mainitaan serafit, kerubit, istuimet, mahdit, voimat, vallat, päät, arkkienkelit ja viesti-enkelit.

Hyvien enkeleiden lisäksi joukossa on myös langen-neita enkeleitä eli demoneja.

Kristillisen perinteen mukaan Lucifer (valonkantaja) oli ensimmäinen arkkienkeli, kunnes hänestä tuli liian ylpeä ja vallanhaluinen, mikä johti kapinaan Jumalaa vastaan. Taivaallisen sodan jälkeen Jumala karkotti Luciferin, jolloin siitä tuli paholainen, langennut enkeli, ja hänen seuraajistaan demoneita.

Kristinuskon vaikutuksesta Luciferin ajatellaan nykyään usein olevan yksi Saatanan monista nimistä.

Enkeleiden lisäksi monissa uskonnoissa ja perinteissä esiintyy luonnonhenkiä ja välittäjäolentoja.

Mielikuva enkelistä on taiteen aikaansaannos

Käsityksemme enkeleiden ulkomuodosta perustuu pitkälti kuva- ja veistotaiteeseen. Raamatussa ihmisenkaltaisilla enkeleillä ei ole siipiä. Vanhimmissa maalauksissa enkelit näyttävät nuorilta miehiltä. Siivet lisättiin antiikin taiteen vaikutuksesta, jotta enkelit erottuisivat ihmisistä.

Enkeleiden ulkonäöllä on yhteys myös itämaiseen mytologiaan ja antiikin Kreikkaan. Esimerkiksi kreikka-laisten voiton jumalatar Nike näyttää hyvin samalta kuin nykyajan kuvien enkeli.

Usein enkelit kuvataan naisina tai naismaisina hahmoina. Vanhassa testamentissa enkelit mainitaan joskus yksinkertaisesti miehinä, joskus myös ruhtinaina. Arkkienkeli Gabrielin sanotaan olevan miehen muotoinen olento, ei siis suoranaisesti ihminen.

Enkeleitä nähneet tai aistineet ihmiset kuvaavat ne usein kirkkaaksi valoksi, valopalloiksi tai jopa tietyksi tunnistetta-vaksi hajuksi.

Katkelma Luukkaan evankeliumista:

Yhtäkkiä heidän edessään seiso i Herran enkeli, ja Herran kirkkaus ympäröi heidät. Pelko valtasi paimenet, mutta enkeli sanoi heille: "Älkää pelätkö! Minä ilmoitan teille ilosanoman, suuren ilon koko kansalle. Tänään on teille Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja. Hän on Kristus Herra. Tämä on merkinä teille: te löydätte lapsen, joka makaa kapaloituna seimessä." Ja samalla hetkellä oli enkelin ympärillä suuri taivaallinen sotajoukko, joka ylisti Jumalaa sanoen: Jumalan on kunnia korkeuksissa, maan päällä rauha ihmisillä, joita hän rakastaa.

Uskoo sitten enkeleihin tai ei, ovat enkelihahmot osa ihmis-kunnan kokemusmaailmaa. Enkelihahmo on myös suosittu somiste. Monissa kodeissa sytytetään jouluna enkelikellon kynttilät ja ripustetaan enkelikoristeita kuuseen.

*Lähde Yle

Malja yhdessäololle ja herkkuhetkille!

Tulossa merkkipäivät tai perhejuhla?
Kokous ja lounaspalaveri?

Katamme pöytään kaikille hyvän ruoan ystäville

- aitoja makuja, elämyksiä ja sesongin parhaita herkuja
- runsaan ja monipuolisen lounasbuffetin aina arkipäivisin.

Tarjoamme

- laadukkaita juhla- ja tilausravintolapalveluita
- kokemusta ja ammattitaitoa
- tyylikkäitä tiloja taiteen keskellä, keskustan läheisyydessä.

Ota yhteyttä, onnistutaan ja viihdytään yhdessä!

vitriini

Taidetehtas, Lintinen Aleksanterinkatu 1,
Porvoo, Puh. 040 823 6883, vitriini@fazer.com

Ravintola Vitriini

Parhaat lahjat ovat yhteisiä.

39€
4kpl elokuvalahjallappuja
(ja 9,75€)

Lahjallaput voimassa 25.12.2017-17.5.2018
Myyntikikat: 20.11.-23.12.2017 | Lähde: www.biorex.fi

bioRex

BioRex Porvoo
Lintinen Aleksanterinkatu 1
06100 Porvoo

Outi Alm

Outi Alm

Vuosi(yli)herkkyyttä

Eräs perheystävä (mies) kutsuu minua muutamaa vuotta nuoremman oikeudella vanhaksi rouvaksi. Otan sen kunnianimenä. Vanha rouva. Sellaisia oli ennen monessa talossa, ja usein he pitivät lankoja käsissään, päättivät asioista. He olivat luotettuja ja elämän opettamia.

Esineistäkin tulee vanhoja, ja taiteesta. Se voi tarkoittaa arvostuksen nousemista, mutta ei aina. Vanha tarvitsee myös puolustajia. Kesäisin järjestetään Vanhan kirjallisuuden päivät, jossa puhutaan kirjoista ja kirjallisuudesta laajemmin kuin ajankohtaisina otsikkoina. Tapahtuman taustalla on yhdistys, joka haluaa edistää kirjallisuuden säilymistä ja tuntemusta. Tavoitteena on, että kirja on enemmän kuin sesonkituote, joka elää syksystä joulun.

Entä auto? Sen voi saada museorekisteriin, kun ikää on kertynyt kolmekymmentä vuotta. Vanhoja autoja ja moottoripyöriä näkee kesäisin teillä ajelemassa letkana tai esittelyissä toreilla. Kulkuneuvoille vanhaan viittaava sana "museo" ei ole taakka. Päinvastoin. Museoautojen kauneutta ja muotoja ihailaan ja mietitään, miten paljon

työtunteja on mennyt, että ajopeli on saatu niin hienoon kuntoon.

Ihmisten kohdalla ikä on paljon monimutkaisempi asia. Ensin on selvittettävä, onko keskustelukumppanin mielestä "vanha" haukkumasana vai pelkkä adjektiivi, joka ei herätä sen suurempia tunteita. Syynä vanhuuden pelkoon lienee se, mitä eräs lähes satavuotias sanoi: vanhaa ihmistä katsotaan alaspäin eikä kukaan kuuntele. Tämän asenne-vamman vuoksi sanalle "vanha" on täytynyt keksiä kiertoilmaisuja kuin muinoin karhulle. Kun ei mainitse vanhuutta, ehkä se unohtaa saapua.

Onko juhliiva Suomi vanha vai vasta keski-ikäinen? Itsenäisten valtioiden ikätilastossa Suomi sijoittuu vanhimpaan kolmannekseen. Pitäisikö siis työttömyyden lopettaa ja alkaa kutsua Suomi-neitoa Suomi-rouvaksi? Tai vaikka ämmäksi? Tai ronskisti mutta hellän tuttavallisesti Suomi-eukoksi? Vai onko Suomikin tuomittu olemaan nuori, vaikka ei enää jaksaisi?

SHOPPAILUKIN ON OMA TAITEENLAJINSA

JOULUN KAIKKI LAHJAT TAIDETEHTAAN KAUPPAKUJALTA

Osallistu Taidetehtaan Kauppa-kujan Facebook-kilpailuun
VOITA TUOTEPALKINTOJA!

LAUANTAINA 25.11.
Joulupukki, lasten askartelupaja ja kaupanpäälliseksi joulupuuroa

bioRex CAP-AUTOKOULU COFFEE HOUSE Cubus Dressmann flying tiger

Handelsbanken H&M HEMTEX JACK & JONES lippu.fi PIENI SUKLAATEHDAS PORVOO

PISTE SINNE SKIDI stadion VERO MODA vitriini

2 H ILMAINEN PYSÄKÖINTI AUTOPARKIN ALUEILLA

Kiitämme hyvästä yhteistyöstä ja toivotamme kaikille rauhallista joulua.

Vi tackar för ett gott samarbete och önskar alla en fridfull jul.

posintra

www.posintra.fi

Gabriel 1763 Bar & Restaurant

Shop Sadunkienki Gifts & Christmas decorations

PORMESTARI HAGERTIN TALO
JOHINKATU 20, PORVOON VANHA KAUPUNKI
ÄGÄTÄN 20, BORGÅS GAMLA STAN

SISÄPIHALLA: FRYYSARINRANTA
KATINKALLA - GALL - RESTAURANG

SKÄRGÅRDEN KALLAR

Till de nyare jultraditionerna i Borgå hör Pellinge Skärgårdsjul som ordnas veckoslutet före julafton 17.12. Det stämningsfulla evenemanget ordnas i år för åttonde gången och bjuder in folk i alla åldrar för att träffas i skärgården kring hantverk, delikatesser och skojiga julsysslor.

Det lönar sig att lämna julbrådsken vid vägrenen och i lugn och ro köra längs skärgårdsvägen genom de idylliska byalandskapen mot färjefästet i Tirmo. En halvtimme senare belönas mödan då pellingeborna välkomnar dig till sin by på knappa 300 personer.

Även för många sommarboende är skärgårdsjulen är en tradition med julmarknad och julgransmarknad. Tiden stannar upp och julstämningen är given. När man väl är här, besöker man alla ställen.

På Sundö gård strax intill färjan kan man träffa gårdens rara får och köpa ullprodukter eller välja en julgran som vuxit i gårdens egna skogar. Även julgubben brukar besöka gården.

På Pellinge torg väntar julbodarna med många lokala produkter. Skärgårdshemmet lockar med julmarknad inomhus med bågande säljständer. Kör man ännu ca sex kilometer når man Söderby-Boden, en äkta härlig bybutik med glöggterass.

Karameller och konfekter, fisk och andra jul delikatesser finns för att avnjuta direkt eller för att slås in.

Julen till ära håller även Martin Tillmans beställningsrestaurang öppet och bjuder på en smaklig skärgårdslunch.

Pellinge Skärgårdsjul söndagen 17.12.2017 kl. 11-15

Endast kontantbetalning

Julmarknaden

-Pellinge torg, Sandholmsvägen 162

-Skärgårdshemmet, Nyckelviksvägen 5

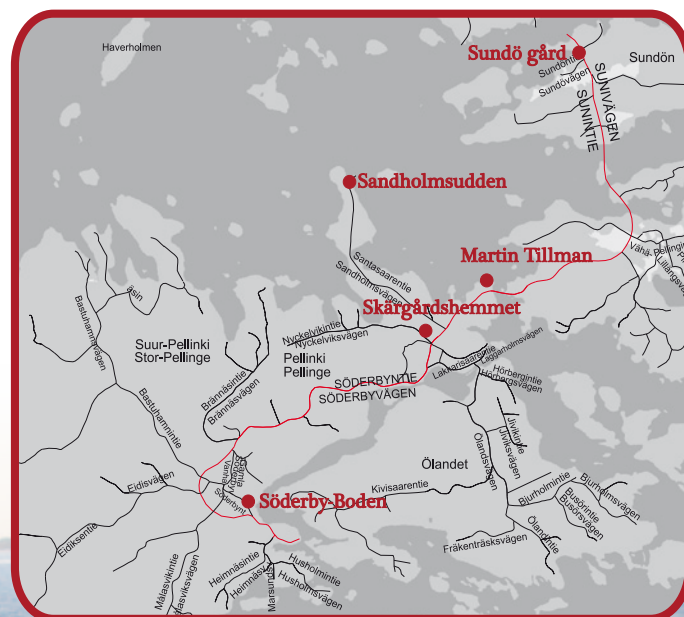
Söderby-Boden, Gamla Söderbyvägen 44, öppet 10-15

Julgransmarknaden, Sundö gård, Sundövägen 5

Martin Tillmans restaurang, Sunivägen 307, Fisksoppa (20 euro) eller fiskbord (40 euro)

På färjan finns däckspersonal och vid färjefästet guider scouterna besökarna.

www.pellingejul.com

SAARISTO KUTSUU

Jo kahdeksatta kertaa Saaristojoulu kutsuu kaikenikäisiä tunnelmoimaan Pellinkiin käsitöiden, herkkujen ja iloisten joulupuuhiin pariin jouluaattoon edeltävänä sunnuntaina. Jo matkalla kohti Tirmo lossia kannattaa kiireet unohtaa. Porvoosta vajaan puolen tunnin ajomatkan jälkeen odotus saa täyttymyksensä, kun pellinkiläiset toivottavat tulijat sydämellisesti tervetulleiksi. Aika pysähtyy, jouluidylli on parhaimmillaan.

Pellingin Saaristojoulu su 17.12.2017 klo 11-15
Maksuvälineenä ainoastaan käteinen.

Joulumarkkinat

- Pellingin tori, Santasaarentie 162

- Skärgårdshemmet, Nyckelvikintie 5

Söderby-Boden, Vanha Söderbyntie 44, klo 10-15

Kuusenhakuretki, Sundön tila, Sundöntie 5

Martin Tillmanin ravintola, Sunintie 307. Kalakeitto (20 euroa) tai kalainen noutopöytä (40 euroa).

Lossilla on apuhenkilö ohjaamassa autoja ja lauttarannassa partiolaiset opastavat tulijoita.

www.pellingejul.com

TavaraKammari
OSTO- JA MYNTILIIKE

TEOLLISUUSTIE 12, PORVOO, puh. 040 749 3896
www.tavarakammari.fi

Husqvarna VIKING® SINGER PFAFF
Perfection starts here.

Juhlavuoden erikoismallit juhlahintaan!

Extra paininjakapaketti kaupanpäälle!
Saatavana rajoitetun ajan!

Tribute 145C - 745€

Ambition 155 - 695€

Smarter by Pfaff 155 - 395€

Porvoon Ompelukonepalvelu

Jokikatu 35 / Ågatan 35
06100 Porvoo / Borgå
Puh/Tfn. 019 - 667 298

Avoimna Ti-Pe 10-17, La 9-13.
Öppet Ti-Fre 10-17, Lø 9-13

BISTRO GUSTAF WINTTI

Perinteinen Ruuska Joululounasbuffet

13.12., 15.12., 18.-21.12. klo 11.30.-15.00.
44,00 € / hlö
(tilauksesta ryhmille myös muina päivinä)

050 408 0406 | info@bistrogustaf.fi | www.bistrogustaf.fi
Mannerheiminkatu 9, Porvoo | Wintti - käynti piispankadun kautta

SUOMI 100 VAUVA

Talvitien perheen jouluisessa äänimaisemassa soivat kauneimmat joululaulut, vihannessilppuri sekä Suomen itsenäisyyden juhluvuotena syntyneen Ahton jokellus.

Ilta hämärtyy, rauhaisalla Aunelanmäellä laskeudutaan joulun tunnelmiin. **Anna** ja **Sauli Talvitien** kodissa rytmiä ei kuitenkaan ohjaa niinkään auringonlasku tai vuodenaika, vaan perheen pienin, huhtikuussa syntynyt **Ahto**. Hän on yksi 100-vuotiaan Suomen vauvoista.

Lapsi on luonnollisesti muuttanut Annan ja Saulin arkea, ajatteluakin. Myös jouluvalmistelut saavat uusia sävyjä. Vauva-aika tuntuu vierähtävän nopeasti, joten on elettävä hetkessä, tässä ja nyt.

- Pimeän ajan saapuessa tuntuu ihanalta valmistautua jouluun, ja kun Ahto on mukana, joulua odottaakin nyt enemmän, Anna miettii.

Vanhemmat kuvailevat Ahtoa hyväntuuliseksi hepuksi. Vauva kulkee mukana aina kun mahdollista, siis lähes aina. Joulun alla mennään yhdessä ainakin Kauneimpiin joululauluihin. Vanhempiensa soitosta Ahto saa nauttia Porvoon tuomiokirkossa Varia Voce & kamariyhtye Fantasmin konsertissa. Anna soittaa kamariyhtyeessä viulua ja Sauli lyömäsoittimia.

Kokousvauvaksikin Ahto on päässyt Annan luottamustoimien myötä. Anna Talvitie toimii muun muassa Porvoon seurakuntayhtymän luottamustehtävissä. Äitiyslomalle hän siirtyi Albert Edelfeltin koulun opettajan ja apulaisrehtorin tehtävistä. Sauli

Talvitie on hammasteknikko Hammaslaboratorio PureArtissa.

Vanhemmuus on läsnäoloa

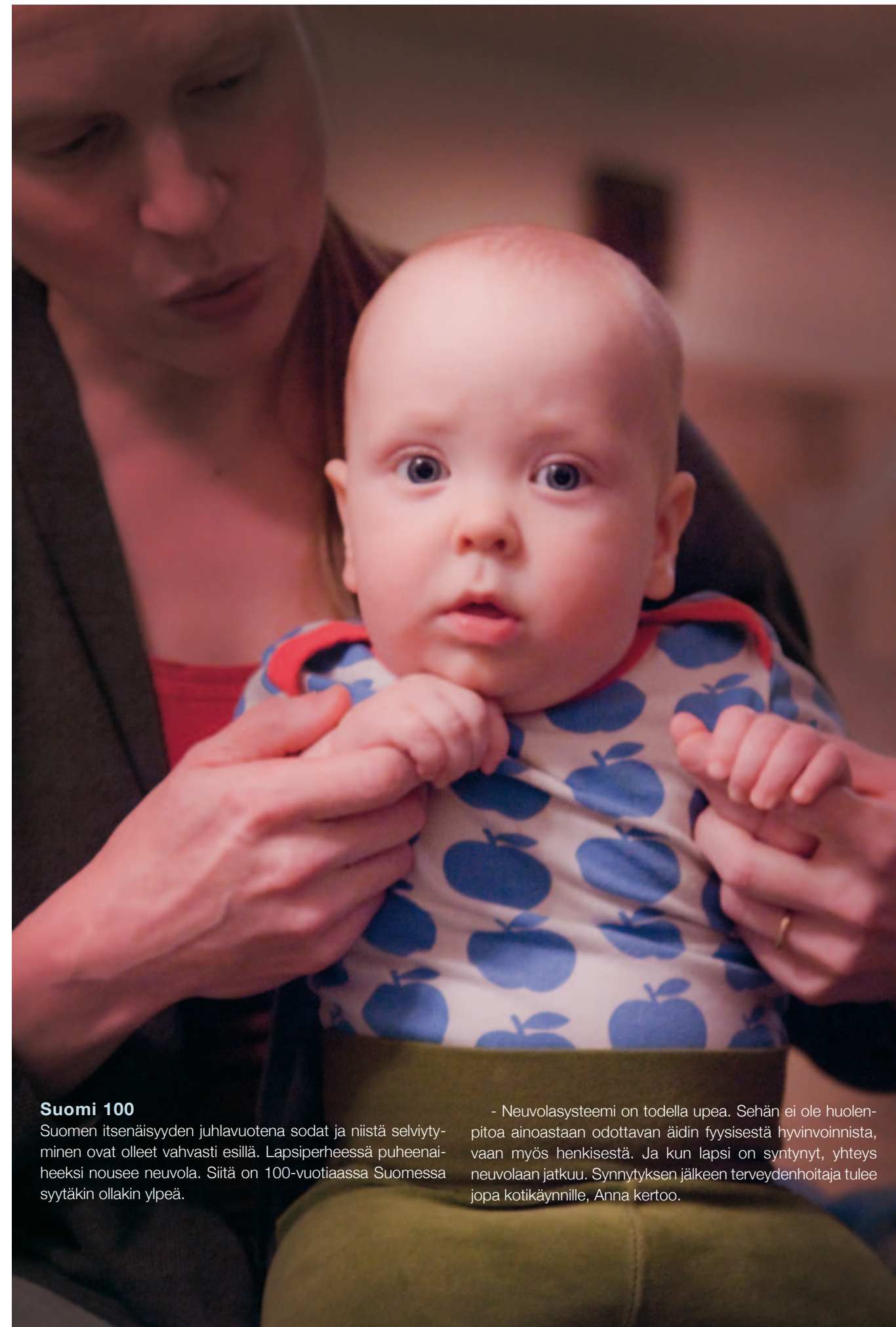
Työorientoitunut, hektinen, kärsimätön. Näin Anna kuvailee itseään. Yllättäen tuota kärsimätöntä tyyppiä ei ole viime kuukausina näkynyt.

- Ahto on kasvattanut kärsivällisyyttä. Koen, että nyt on helpompaa olla se ihminen, joka haluan olla, ikään kuin parempi versio itsestäni. Turhat pikkumaisuudet saavat väistyä ja kiinnitän enemmän huomiota siihen, miten ihmiset puhuvat ja mitä itse puhun.

Molemmat korostavat vanhemmuudessa läheisyyden ja läsnäolon merkitystä.

- Haluan osallistua ja olla lapselle läsnä. Toivon, että osaan tehdä sellaisia valintoja, ettei jälkeenpäin tarvitse katua. Yksi isoäitini lempilauseista oli "Kunnioita vanhempiasi, niin elät pitkän elämän". Tuo viisaus kantaa kauas, mutta vanhempana on myös itse oltava kunnioituksen arvoinen, Sauli pohtii.

Saulin isoäiti elikin pitkän elämän, 101-vuotiaaksi. Halvauksen jälkeen sokeutuneena ja puhekyvyttömänä hän ehti kohdata myös Ahton, tuntee lapsen lähellään vain muutama viikko ennen poisnukkumistaan viime toukokuussa.

Suomi 100

Suomen itsenäisyyden juhluvuotena sodat ja niistä selviytyminen ovat olleet vahvasti esillä. Lapsiperheessä puheenaiheeksi nousee neuvola. Siitä on 100-vuotiaassa Suomessa syytäkin ollakin ylpeä.

- Neuvolasysteemi on todella upea. Sehän ei ole huolenpitoa ainoastaan odottavan äidin fyysisestä hyvinvoinnista, vaan myös henkisestä. Ja kun lapsi on syntynyt, yhteys neuvolaan jatkuu. Synnytyksen jälkeen terveydenhoitaja tulee jopa kotikäynnille, Anna kertoo.

Anna, Sauli ja Ahto Talvitién kotona joulu koristuu veikeillä pähkinänsärkijä-hahmoilla.

Vanhempien pelot liittyvät usein juuri lapsen terveyteen. Vastuun myötä asioita myös pohtii laajemmassa perspektiivissä.

- Tämän päivän yhteiskunnassa tehdään kauaskantoisia päätöksiä. Niiden soisi olevan sellaisia, ettei kaikki ole vain oman edun tavoittelua, Sauli toteaa.

- Omalta osaltani toivon, että osaisiin sopivassa kohdassa astua Ahton elämässä taka-alalle. Haluaisin välittää Ahtolle hyväksyvän ja avoimen asenteen, mutta niin että hän kuitenkin tietäisi kuka on ja mistä tulee. Myös tunteista puhuminen on tärkeää. Vanhempina meidän on pystyttävä ottamaan lapsen moninaiset tunteet vastaan ja tuettava häntä, Anna jatkaa.

Joulun alla monissa perheissä suorituspainee vain kasvavat. Miten on Talviteillä?

- Me vietämme aika pelkistettyä joulua. Ensimmäisenä adventtina nostamme Saksasta hankitut pähkinänsärkijät esiin. Joulupöytään valmistetaan laatikot itse. Ei ole joulua ilman 1970-luvun Moulinexin jyrinää, se on perhekalleus lapsuuden-kodistani, kaikkein paras lanttujen ja porkkanoiden möyhijä, Anna hymyilee vailla suorituspainetta.

Jouluaamuna on luvassa tonttupuuroa ja mantelinsaaaja lukee illalla joulu-evankeliumin - ei ehkä kuitenkaan vielä Ahto. Aivan varmasti musiikkia rakastavien Talviteiden kotona soivat myös monet kauniit joulun sävelet.

LANTTULAATIKKO

1 kg lanttua (mukaan voi laittaa myös vähän jauhoista perunaa)

1 tl suolaa

1 dl siirappia

2 dl kuohukermaa

1 kananmuna

1 rkl inkivääriä

½ tl valkopippuria

Suolaa oman maun mukaan.

Pinnalle hapankorppujauhetta ja vainokareita.

Kuori ja lohko lantut, keitä suolavedessä kypsiksi (noin 30 minuuttia).

Soseuta kypsät lantut, lisää muut ainekset, sekoita ja kaada voideltuun vuokaan.

Painele pintaan haluamasi koristekuvio ja ripottele pinnalle hapankorppujauhe, lisää pinnalle myös vainokareita.

Kypsennä uunissa 150 asteessa noin tunti.

Vegaaniversiossa kuohukerman voi korvata kaura- tai kookoskermalla, kananmunan voi jättää pois tai korvata 1 rkl soijajauholla. Vainokareen tilalle kasvisrasvaa.

Kauppapaikka
ISTRA
NELJÄNNESVUOSISATA KAUPPAA

WANHAN PORVOON
KYNTTILAPAJA
JOKIKATU
Vanha Porvo
18
Joulun taikaa
RAATIHUONEEN KULMALLA

Lämpimästi Tervetuloa

ILMATAR

SUOMALAINEN KÄDENTAITO

HANG
WITH US@
XMAS LUNCH

MEAT DISTRICT
UP TO 80% OF OUR MEATS ARE PRODUCED ECOLOGICALLY

04.12-22.12
FROM MON-FRI
11.00-14.30
2 COURSE 26€
3 COURSE 32€
info@meatdistrict.fi

Ihastuttavat lahjat

Tervetuloa jouluostoksille Life Porvooseen.

Joulun tunnelmaa nostattavat ihanan lämpimät lampaan-villatohvelit ja -lapaset. Luonnonkosmetiikkaa, glögiä, pipareita ja aivan ihania joululahjoja koko perheelle pukinkonttiin.

Tervetuloa palvelevaan liikkeeseemme Porvooseen.
Löydät meidät Piispankadulta 19 3 A.

Luonnollisena olet vahvempi.

Hyvää joulua toivottaa Lifin tontut!

puh 019 585 477, Avoinna ark. 9-18, la 9-16

facebook.com/lifetku @lifesuomi

Tarjous voimassa 24.12.2017 saakka.

CHRISTMAS LUNCH AT SICAPELLE

05.12 - 23.12

NOT A TRADITIONAL CHRISTMAS FEAST BUT A GREAT FEAST OF FOOD!!

FROM TUESDAY TO SATURDAY
12.00 - 15.00

3 COURSE 39€
4 COURSE 44€

WE ♥ FOOD

Reservations are not to be disappointed!
Joulun illan ateriat 11.12.2017 saakka.

Autosalpa Sopimus

– helppo tapa autoilla

Nyt voit nauttia autoilusta ilman huolta käsirahasta, auton arvon alenemisesta tai jälleenmyyntiarvosta. Tarjoamme sinulle vaihtoehdon, jonka avulla saat käyttöösi laadukkaan auton, mutta sinun ei tarvitse sitoa siihen pääomaa.

SOPIMUS SISÄLTÄÄ:

- VOLVO V40 T2 INSCRIPTION AUT.
- TASAERÄ 399 €/KK, SOPIMUSAIKA 48 KK
- MAKS. 15 000 KM / VUOSI
- TALVIRENKAAT, POLTTOAINETOIMINEN LÄMMITIN JA SENSUS CONNECT AUDIO HP 7"
- TAATTU TAKAISINOSTOHINTA

VOLVO V40 T2 INSCRIPTION AUT
399 €/kk

Kertaluoton rahoitus esimerkki: **Volvo V40 T2 Inscription aut** 399 €/kk. Kokonaishinta 33 805,02 € (sis. toim.kulut), käsiraha 399 €, sopimusaika 48 kk, kuukausierä 399 €, rahoitettava osuus 33 596,02 €, kuukausierä sisältää koron 1,90 %, perustamismaksun 190 € ja käsittelymaksun 9 €/kk. Luoton ja luottokustannusten yhteismäärä 36 154,92 € ja todellinen vuosikorko 2,55 %. Taattu ostohinta autosta sopimuksen lopussa 17 203 €. Rahoituksen tarjoaa OP Yrityspankki Oyj, Teollisuuskatu 1 B, 00510 Helsinki, ja se koskee tiettyä erää Autosalan valikoimassa olevia autoja. Varusteet saattavat poiketa esimerkkiautojen varusteista. Lisävarusteet nostavat kuukausierän hintaa. Autosalpa Sopimusta ei voida yhdistää muihin tarjouksiin tai etuihin. Asiakkaalla on auton täysi ylläpitovelvoite, ja kaikki huollot ja korjaukset on teetettävä Autosalpa Oy:ssä, jotta sopimus jatkuu. Sopimuksessa sovelletaan normaalia luottopäättökäytäntöä, ja se edellyttää kasko- ja liikennevakuutuksen.

UUDESTA 1957
AUTOSALPA
WWW.AUTOSALPA60.FI

RATSUMESTARINKATU 1, 06100 PORVOO
Automyynti arkisin 9–17, la 10–14
puh. 020 7799 305
Lounaskahvila Salpa-Bar arkisin 7.30–15, lounas 10–13.30
Puh. hinnat: 8,35 snt/puh + 16,69 snt/min
WWW.AUTOSALPA.FI
Huolto arkisin 7.30–17
puh. 020 7799 310

WWW.AUTOSALPA.FI/KLUBI – Klubilaisille veloitukseton sijaisauto vuosi- ja määräaikaishuollon ajaksi.

Louhimiehen Tuntematon Sotilas

on hienojen miesten ja
hienojen maisemien elokuva

Teksti: Leena-Kaisa Laakso

Kuva: Tommi Hynynen
Elokuvaosakeyhtiö Suomi 2017

Tästä elokuvasta tulee Se Tunne. Kun astuu elokuvateatterin pimeästä takaisin kadulle, näkee kaiken uusin silmin. Kirkkaat valot, popkornit ja elämän äänet tuntuvat epätodellisilta, ainakin ohikiitävän hetken.

On ehkä paradoksi, mutta Tuntematon sotilas, sotaelokuva, on kaunis. Se alkaa ja loppuu lähes runolliseen kuvaan: sukelukseen myyttisen suomalaisuuden alkulähteille, viattomuuden aikaan, lapsuuden kesiin, tuhansiin järviin. Tämä antaa elokuvalle raamit. Niiden nimi on inhimillisyys ja niihin kaikki vertautuu.

Elokuvan henki nousee maisemasta: laajoista metsistä, usvaisista soista, tähtitaivaasta. Siinä on Suomenmaa, siinä on suuruus. Kamera taltioi upeasti maisemat ja yksityiskohdat, huomaa tuhon keskeltä nousevan perhosen tai sammalta taittavan pienen madon.

Kaikki tämä toistaa elokuvan ideaa: inhimillisyyttä, pienessä ja suuressa. Koko elokuva hengittää sitä. Sillä **Aku Louhimiehen** Tuntematon on ennen kaikkea elokuva ihmisyydestä. Jos aiemmat Tuntematon- filmatisoinnit nostivat esiin kansallistunteen tai pasifismin, nyt nousee esiin inhimillisyys ja se, miten yksittäinen ihminen sodan kokee. Ja siinä mennään iholle ja allekin.

Elokuva ei kerro sodasta, vaan ihmisistä sodassa. Kotirintama näkyy vähän kliseisinäkin väläyksinä, suurista linjoista ei puhuta. Nyt kuljetaan korpitaipaleilla ja metsäpoluilla, katsotaan sotaa yksittäisen sotilaan silmien läpi. Ja niissä näkyy myös pelkoa, epärointiä, epätietoisuutta ja kauhuakin.

Radiohaastattelussa käsikirjoittaja **Jari Olavi Rantala** sanoo, ettei **Väinö Linnakaan** kirjoittanut sodasta, vaan ihmisistä sodassa.

Tuntematon sotilas onkin hienojen miesten ja hienojen maisemien elokuva.

Laajasta henkilökaartista esiin nousevat etenkin Koskela (**Jussi Vatanen**), Rokka (**Eero Aho**), Kariluoto (**Johannes Holopainen**) ja Hietanen (**Aku Hirviniemi**), joissa nähdään hienot roolisuoritukset. Koskelan vähäeleinen, upea hahmo nousee koko sodan kuvaksi. Lupsakka Rokka osoittautuu kylmähermoiseksi ampujaksi. Kirkasotsaisesta Kariluodosta kasvaa rohkea johtaja, spontaanista Hietasesta omanlaisensa sankari.

Viattomista, luottavaisista nuorista miehistä tulee kaiken nähneitä, illuusiottomia, vähän sankareitakin. Sota jatkuu ja jatkuu. On lisää hyökkäyksiä, lisää menetyksiä, lisää korpitaivalta. Idealismi vaihtuu sotaväsymykseksi, toivo epätoivoksi.

Mutta kun Rokka kantaa haavoittuneen ystävänsä joen yli, kun sokeutunut Hietanen ojentaa keskellä tuhoa kätensä toiselle haavoittuneelle ja vannoo ettei jätä tätä, kun Koskela päättää heittää konekiväärit lampeen, jotta olisi käsiä haavoittuneita kantamaan, tietää, että tallella on vielä se yksi tärkeä, tähän päivään kantava. Inhimillisyys.

Kirjoittajan isoisä kaatui heinäkuussa 1944 Ravansaarella, 27-vuotiaana.

Rauhallista joulunaikaa! Fridfull juletid!

Toivottaa Varuboden-Oslan väki.
Önskar Varuboden-Oslas personal.

Varuboden-Oslan joulukalenteri S-mobiilissa

Joka päivä, aina jouluaattoon asti löydät S-mobiilin joulukalenterista yllätyksedun tai muun mukavan muistiaisen. Ensimmäinen luukku aukeaa 1.12.

Varuboden-Oslas julkalender i S-mobiil

Varje dag, ända fram till julafton hittar du i S-mobil överraskningsförmåner eller andra trevliga julhälsningar.

RAHANARVOISIA ETUJA S-MOBIILISSA.
PRISVÄRDA FÖRMÅNER I S-MOBIL.
LATAA ILMAISEKSI/LADDA GRATIS **s-mobiili.fi**

VARUBODEN OSLO

Toivotuimmat lahjat löydät Sokoksesta
Julens mest efterlängtrade julklappar hittar
du på Sokos

Joulun kauneimmat kukat S-Gardenista
Julens vackraste blommor från S-Garden

S-Garden

2

Tuon minä muistan – näyttely

Piispankadun ja Mannerheiminkadun risteys 1960-luvulla. Valok. E. Nurmi, Porvoon museo.

Tässä näyttelyssä pääset muistelemään! Muistatko Frysarin kioskin tai ravintola Crystalin Mannerheiminkadulla, mitä sait markalla Strömin karkki-kaupasta Piispankadulta? Porvoon museon näyttelyn kuvat, filmit ja esineet vievät aikamatkalle itsenäisyyden ajan Porvooseen.

Tiesitkö mitä Porvoossa tapahtui vuonna 1917, kun Venäjän keisarin valta kirposi ja itsenäisyys saavutettiin? Mitä miettivät asukkaat, jotka jakaantuivat kahteen leiriin ja aseistautuivat? Vaikka sisällissota repi kansakunnan hajalle, sen yli kuitenkin päästiin. Toisen maailmansodan aikana Porvoossakin elettiin kuolemanvaarassa, kun neuvostoliittolaispommikoneet kylvivät tuhoisat lastinsa kaupunkiin. Elämän vaikeuksista huolimatta kotirintama kesti.

Mistä Porvoossa on eri aikoina saatu arkinen elanto? Moni porvoolainen muistaa vielä Eklöfin tehtaas, Porvoon Panimon ja Porvoon veneveistäjän. Vielä 1950-luvulla tukkeja uitettiin Porvoonjokea pitkin kaupungissa toimineille tehtaille ja sahaille. Tiedätkö missä asioitiin, kun mentiin Simolinille, Laboriin tai Elantoon? Löydä vastaukset näyttelystä!

Lahkeet alkoivat lepattaa ja nuoriso kapinoi 1960-luvulla. Porvoon vanhoja oloja järkyttivät myös kaupunkiin ja maalais-kuntaan tulvineet uudet asukkaat. He rakensivat ensin uuden öljynjalostamon ja jäivät sitten sitä hoitamaan. Kaupunkikuva muuttui, kun vanhoja taloja purettiin ja uusia rakennettiin. Kokonaan uusia asuinalueita nousi eri puolille Porvoota. Koko Suomen sadan itsenäisen vuoden ajan kaupunki ja sen asukkaat ovat olleet muutoksessa.

Näyttely on osa Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlavuoden ohjelmaa, ja sitä ovat tukeneet Aktiasäätiö Porvoo, Porvoon kaupungin kulttuuripalvelut ja Varuboden Osla.

Mannerheiminkatu vuonna 1975.
Porvoon museo.

Tuon minä muistan -näyttely
30.12.2017 asti

Galleria Vanha Kappalaisentalo, Välikatu 13, puh. 040 4891 771.
Avoinn: ke-su 12-16, suljettu su 24.12., su 31.12.2017 ja 6.1.2018.
Pääsymaksu: 4/0€.
Pe 29.12. vapaa pääsy. Yleisöopastukset klo 13 suomeksi ja klo 14 ruotsiksi.

Veteraanihuone, Rauhankatu 26 A
Avoinn: la 11-15, sekä perjantaina 24.11. ja 29.12. klo 11-15, vapaa pääsy.

Porvoon museon aukioloajat:
Vanha raatihuone, Holmin talo ja Galleria Vanha Kappalaisentalo avoinn joulun aikaan ke-su 12-16, suljettu su 24.12.2017, su 31.12.2017 ja 6.1.2018.
Vapaa pääsy Vanhaan raatihuoneeseen ja Holmin taloon 13.12.-30.12.2017.
www.porvoonmuseo.fi
www.facebook.com/porvoonmuseo/

Ks. Kaikki Porvoon joulunajan näyttelyt Joulutaika-lehden sivut 30-31.

UMO
JAZZ ORCHESTRA

LA 9.12.2017 KLO 18
PORVOON
TUOMIOKIRKKO

Tarinoita joulusta
MARIA YLIPÄÄ & UMO

Liput Ticketmasterista toimituskuluineen
33 € / 28 € / 17,50 € www.umo.fi

 S-ETUKORTILLA NORMAALI-HINTAISISTA ENNAKKOLIPUISTA -4 €

Kiitos hyvästä työelämäyhteistyöstä 2017!
Tack för ett gott samarbete inom arbetslivet 2017!
Thank you for good cooperation during 2017!

Point College toivottaa kaikille yhteistyökumppaneille oikein hyvää joulua! Hyvällä kumppanuudella uuteen vuoteen!

Point College önskar alla samarbetspartners en riktigt god jul! Med gott kompanjonskap mot det nya året!

Point College wishes all its partners Merry Christmas! With good cooperation towards the new year!

point college
PORVOO - BORGÅ

Porvoo International College, Opistokuja 1, 06100 Porvoo
Puh. (019) 529 9200, www.pointcollege.fi

TAIDE TEHDAS KONST FABRIKEN

KLASSIKOT

kevät 2018

to 18.1. klo 19 ACH SO! - BAROKKIMUSIIKKIA SAKSASTA
FiBo Players, Juho Punkeri tenori, Hanna Haapamäki nokkahuilu, Pauliina Fred traverso

ke 14.2. klo 19 SINFONIAKONSERTTI
Sinfonia Lahti, Augustin Hadelich viulu, Michal Nesterowicz kapellimestari

la 24.3. klo 18 JOHANNES-PASSIO
Lohjan kaupunginorkesteri, Dominante kuoro, Esa Heikkilä johtaa

ke 18.4. klo 19 SCHUMANN & MESTARIPIANISTI
Eero Heinonen piano, Lohjan kaupunginorkesteri, Esa Heikkilä johtaa

Sarjaliput myynnissä 15.11.2017 alkaen

Sarjalippu: 75 € / 60 €
Yksittäiset liput: 25 € / 20 €

LÄNTINEN ALEKSANTERINKATU 1, PORVOO
LIPUT: TAIDETEHTAAN INFO, WWW.LIPPU.FI

TAIDETEHDAS.FI

KONSERTTIKALENTERI

Toimitus ei vastaa mahdollisista ohjelmamuutoksista. Lisätietoja (mm. pääsymaksut) suoraan tapahtumajärjestäjiltä, osoitteet löytyvät kootusti tältä sivulta.

22.11. klo 18.30 Kanteleensoittajat, Borgå Gymnasium	11.12. klo 18.30 Oppilasilta, Musiikkiopiston sali
23.11. klo 18.30 Oppilasilta, Musiikkiopiston sali	11.12. klo 18.30 Sellistien ilta, Pikkukirkko
24.11. klo 19 Topmost, Grand	11.12. klo 18.30 Klarinetistien ilta, Gammelbackan srk-keskus
25.11. klo 18 Hyvä Ilta-joulukonsertti-Nina Åström, Helluntaiseurakunta	12.12. klo 18 Porvoo Mieslaulajien joulukonsertti, tuomiokirkko
25.11. klo 19 Dave Lindholm, Tehdassali/Taidetehdas	12.12. klo 18.30 Suomalainen joulu - Ocarina kuoro, Grand
26.11. klo 14 Suuri näppärikonsertti, Avanti-sali/Taidetehdas	12.12. klo 19 Jonna Tervomaa, Tehdassali/Taidetehdas
26.11. klo 18 Finland i toner - församlingarnas vuxenkörer hyllar 100-åriga Finland, Borgå domkyrka	13.12. klo 18.30 Luciamusik, domkyrka/tuomiokirkko
27.11. klo 18 Soiva Taidehalli: Paperiliitin - Bassoklarinetit lavalla, Taidetehdas	13.12. klo 18.30 Irmeli Koistisen piano-oppilaiden ilta, Musiikkiopiston sali
27.11. klo 18.30 Oppilasilta, Musiikkiopiston sali	13.12. klo 19 Rajaton Joulu 2017, Avanti-sali/Taidetehdas
27.11. klo 19 Pop&Jazz-pianistien ilta, Musiikistudio/Taidetehdas	14.12. klo 18.30 Oppilasilta, Musiikkiopiston sali
28.11. klo 18.30 Pop&Jazz-laulajien ilta, Studio 123	14.12. klo 19 Klassikot: J.S. Bach: Jouluratorio, Avanti-sali/Taidetehdas
29.11. klo 18 Mies New Orleansista, Gregg Stafford & New Orleans Stompers, Vitriini/Taidetehdas	15.12. klo 16 Huilistien joulukonsertti, Tuomiorovastin pappila
29.11. klo 18.30 Laulajien konsertti, Borgå Gymnasium	15.12. klo 19 Varia Voce & Fantasi, tuomiokirkko
30.11. klo 18.30 Oppilasilta, Musiikkiopiston sali	15.12. klo 19 Osmo Ikonen, Avanti-sali/Taidetehdas
30.11. Bändikonsertti, Studio 123	16.12. klo 15 ja 18 Runebergskören julkonsertt/ joulukonsertti, domkyrka/tuomiokirkko
30.11. klo 19 A Trip to Brazil, Pop&Jazz-opetuksenopettajat, solistina Pia Lindvall, Studio 123	22.12. klo 19 On Christmas night all Christians sing! Sancti Amici & Frida, tuomiokirkko
01.12. klo 18.30 Alttoviulistien ilta, Gammelbackan srk-keskus	25.12. klo 18 Joulu Johannan kanssa: Johanna Almark-Mannila, Henrik Wikström, Hannu Rantanen, Kaarle Mannila, tuomiokirkko
01.12. klo 19 Porvoo Big Band & Suomi 100 vuotta, Grand	
02.12. klo 14 Musiikkiopiston Kantelekonsertti, Runebergin koti	Joulukonserttien paikkoja Porvoossa:
02.12. klo 17 Kaksi kansaa - 100 vuotta, Porvoon Mieslaulajat ja Meeskoor Sakalan yhteiskonsertti, Linnankosken lukio	- Taidetehdas: Avanti-sali, Tehdassali, Musiikistudio ja Ravintola Vitriini, Läntinen Aleksanterinkatu 1, www.taidetehdas.fi
03.12. klo 18 Soinnin valoa pimeyteen/Kamarikuoro soi, tuomiokirkko	- Kulttuuritalo Grand, Piispankatu 28, www.grand.fi
03.12. klo 18 Den mysiga julkonserten, Konstfabriken	- Porvoo tuomiokirkko ja Pikkukirkko, Kirkkotori 1
04.12. klo 18 Suomi Filmi soi, Tehdassali/Taidetehdas	- Gammelbackan seurakuntakeskus, Viertotie 1
04.12. klo 18.30 Oppilasilta, Musiikkiopiston sali	- Porvoonseudun musiikkiopisto, Porvoon toimipiste, sali 6. krs. sekä Studio 123, Kaivokatu 37
05.12. klo 19 Tule joulu kultainen: Angelika Klas, Hannu Lehtonen, Ilmari Räikkönen, tuomiokirkko	- Borgå Gymnasium, Lukiokatu 10
06.12. klo 14 Svenskt Finland sjunger för Finland 100 år, Porvoon tori	- Linnankosken lukio, Piispankatu 24-26
07.12. klo 19 Årets Stora Julkonsert, Grand	- Helluntaiseurakunta, Adlercreutzinkatu 31
09.12. klo 14 Kitaristit museoissa, Runebergin koti	- Pyhän Olavin kappeli, Hörbergintie 15, Pellinki
09.12. klo 18 Maria Ylipää & UMO: Tarinoita joulusta, tuomiokirkko	- Runebergin koti, Aleksanterinkatu 3
10.12. klo 15 Joulumanteli, Grand	- Tuomiorovastin pappila, Suomenkyläntie 6
10.12. klo 17 Joulua odotellessa, Monica Groop & Co, Pyhän Olavin kappeli	

Lisätietoja Porvoon tapahtumista www.porvoo.fi sekä www.joulutaika.fi

Joulun tärkeät sanat

Monella joulunaikaan liittyy muistoja lapsuuden jouluista, kodin perinteistä ja tavoista. Aikuisena huomaan palaavani uudelleen lapsuuden joulujen muistojen ääreen. Minun lapsuudenkodissani jouluaattoilta tuntui todella pitkältä. Iltapäivällä oli käyty läheisten haudoilla sytyttämässä kynttilät, alkuillasta käytiin saunassa ja syötiin jouluaateria. Ruuan jälkeen oli luvassa joululahjojen jako. Odotus tuntui ylivoimaisen pitkältä.

Viimein oveen koputettiin ja joulupukki tuli sisään. "Onko täällä kilttejä lapsia?" kuului pukin kysymys. Kirkkaat silkkosilmäiset ja silkkihapsiset lapset vastasivat kuorossa ilmeenkään värähtämättä "JOO". Eräänä jouluna jäin miettimään näitä sanoja. Olenko todella ollut kiltti? Rehellisesti olisi vastattava joulupukin kysymykseen: "Ei, täältä et löydä kilttejä lapsia." Jos Joulupukin kysymykseen vastaisi rehellisesti, jäisivät joululahjat saamatta.

Onko mikään muuttunut lapsuudesta? Jouluaaton ilta ei enää tunnu yhtä pitkältä, ja joulupukin lisäksi joulun viettoon on tullut toisenlaista syvyyttä. Kuitenkin vastaus pukin kysymys vetää edelleen hiljaiseksi. En ole täyttänyt kiltteyden mittaa.

Onneksi joulun suurimpia lahjoja ei jaeta kiltteyden perusteella, ei lapsille eikä aikuisille. Joulun todellinen sankari, Jeesus, ei tullessaan kysy meiltä kiltteyttä, menestystä tai hyvyttä. Joulun todellinen sankari ei kysy "Onko täällä kilttejä lapsia?" hän kysyy: "Onko täällä minun rakkaita lapsiani?" ja hän vastaa itse "On!"

Joulun parhaat lahjat ovat hengellisiä. Niitä ei jaeta kiltteyden perusteella, vaan Jumalan rakkauden perusteella. Joulun tärkeät sanat eivät ole vaatimusten sanoja, vaan rakkauden sanoja.

Tutun joululaulun myötä haluan toivottaa sinulle hyvää joulua!

Kiitos sulle, Jeesuksemme, kallis Vapahtajamme, kun sä tulit vieraaksemme, paras joululahjamme.

Tullessasi toit sä valon, lahjat rikkaat, runsahat. Autuuden ja anteeks'annon, kaikki taivaan tavarat.

Anna, Jeesus, Henkes' valon jälleen loistaa sieluumme sytytellä uskon palon. Siunaa, Jeesus, joulumme.

Juha Takala, Pastori
Porvoon suomalainen seurakunta

PELASTUSARMEIJAN JOULUPATAKERÄYS

- Nordean aukio, Piispankatu 30-32 (tavara ja rahakeräys, pata ulkona)
  - S-Market Näsi, Aleksanterinkaari 1 (vain raha, pata sisällä)
  - K-Supermarket Tarmola, Asentajantie 1 (vain raha, pata sisällä)
- Pääsääntöisesti ma-la klo 9-17/18. Tarkista päivämäärät ja kellonajat tai lahjoita verkossa: www.joulupata.fi
Padat ympäri Suomea 15.-23.12.2017.

SEURAKUNTIEN TAPAHTUMIA

PORVOON ORTODOKSINEN KIRKKO, Kristuksen kirkastumisen kirkko, Vanha Helsingintie 2 (Tattarimalmi)

- Su 3.12. klo 15 Joululaulajaiset. Kirkkokuoro laulaa ja laulattaa. Arpajaiset, kahvitarjoilua pientä maksu vastaan.
Su 24.12. klo 15 Jouluaaton ehtoopalvelus.
Ti 26.12. klo 10 Aamupalvelus ja liturgia.

EV. LUT. SEURAKUNNAN TAPAHTUMIA Lisätietoja: www.porvoonseurakunnat.fi

MESSUT JA HARTAUDET

- Porvoon tuomiokirkossa
03.12. klo 10 Ensimmäisen adventtisunnuntain messu.
06.12. klo 11 Itsenäisyyspäivän kaksikielinen jumalanpalvelus.
10.12. klo 10 Toisen adventtisunnuntain messu.
17.12. klo 10 Kolmannen adventtisunnuntain messu.
17.12. klo 17 Valonmessu (Pikkukirkossa).
19.12. klo 11 Adventin ajan ehtoollispalvelus mielenterveyskuntoutujille (Pikkukirkossa).
24.12. klo 10 Jouluaaton messu.
24.12. klo 13 Perheiden joulukirkko.
24.12. klo 19 Kansainvälinen joulukirkko, evankeliumi eri kielillä.
24.12. klo 22 ja klo 24 Jouluyön messu.
25.12. klo 6 Perinteinen joulukirkko.
26.12. klo 10 Tapaninpäivän joululaulumessu.
- 31.12. klo 10 Uudenvuoden aaton messu.
06.01.2018 klo 10 Loppipäisen messu.
- Näsinmäen kappelissa
24.12. klo 15 ja 16 Aattohartaus.
- Gammelbackan seurakuntakeskuksessa, Viertotie 1
03.12. klo 13 Ensimmäisen adventtisunnuntain messu.
10.12. klo 13 Toisen adventtisunnuntain messu.
17.12. klo 13 Kolmannen adventtisunnuntain messu. Lastenmessussa "Joulun ilo"-musiikkinäytelmä.
24.12. klo 15 Jouluaaton hartaus.
25.12. klo 10 Joulupäivän messu.
01.01.2018 klo 13 Uudenvuodenpäivän messu.

MUUT TILAISUUDET

- La 02.12. klo 10-14 Perinteiset adventtimyyjäiset suomalaisella seurakuntakodilla. Klo 10.30 ja 11.30 "Kohti Betlehemiä" toiminnallinen joulupolku, 4. krs, kesto noin 30 min.
Su 03.12. klo 17-18.30 Joulupolku Gammelbackassa. Lähtö seurakuntakeskuksesta.
Ke 06.12. klo 15 Itsenäisyyspäivän juhla Gammelbackan seurakuntakeskuksessa.
Ke 06.12. klo 16-24 Sinivalkoista valoa. Juhlavalistus Porvoon tuomiokirkolla.
To 14.12. klo 18 Nuorten joulujuhla suomalaisella seurakuntakodilla.
Ke 20.12. klo 12 Eläkeläisten puurojuhla suomalaisella seurakuntakodilla.
Ke 20.12. klo 18 Kaikille avoin joulujuhla, ohjelmaa, puuro- ja kahvitarjoilu, suomalainen seurakuntakoti.
Ma 25.12. klo 10 "Seimen äärellä" Gammelbackan seurakuntakeskuksessa joulupäivänä, messu ja messun jälkeen jouluisia makuja ja yhdessäoloa seimen äärellä.

KAUNEIMMAT JOULULAULUT

- Su 03.12. klo 16 Lasten kauneimmat joululaulut, Gammelbackan seurakuntakeskus
Ti 05.12. klo 17.30 Vanhamoisio-Tuorilan seuratalo, Kaarenkyläntie 112
Pe 08.12. klo 18 Ravintola Axel, Sammontie 1, Kevätkumpu
Su 10.12. klo 16 Porvoon tuomiokirkko
Su 10.12. klo 18 Gammelbackan seurakuntakeskus
Ma 11.12. klo 18 Ilolan koulu, Sannaistentie 36
Ti 12.12. klo 18 Café Paahtimo, Mannerheiminkatu 2
Su 17.12. klo 16 Porvoon tuomiokirkko
Su 17.12. klo 20 Porvoon tuomiokirkko
Ma 18.12. klo 18 Havulinna, Kerkkoontie 306
To 21.12. klo 18 Pub Saluuna, Suolakatie 2, Gammelbacka
La 06.01. klo 11.30 Seurakuntakoti, Lundinkatu 5

DE VACKRASTE JULSÅNGERNA

- Sö 03.12 kl. 17 S:t Olofs kapell, Pellinge, Hörbergsvägen 15
On 06.12 kl. 13 Högbäck (med lotteri), Högbäckav. 13, Andersböle
To 07.12 kl. 18.30 Mariagården, Slingervägen 1
Sö 10.12 kl. 14.30 Hemgården (med missionsauktion), Näverkärsv. 12, Andersböle
Ti 12.12 kl. 13 Brandbackens servicecenter, avd. Rosa, Adlercreutzgatan 27-29
To 14.12 kl. 14 Lagmannens servicehus, Lagmansstigen 5
To 14.12 kl. 18 Svensborg, Vessövägen 191, Vessö
Sö 17.12 kl. 18 Borgå domkyrka, Kyrkotorget 1
To 21.12 kl. 13 Brandbackens servicecenter, avd. Rosa
Fr 22.12 kl. 17 Mikaelsskapellet, Fagersta (med Finlands Lucia)

TAPAHTUMAKALENTERI

Tapahtumat alkaen 24.11.2017

ks. konserttikalenteri s. 27 ja seurakunnan tapahtumat s. 29

Ilmoita tapahtumatietoja sähköiseen www.joulutaika.fi tapahtumakalenteriin, toimitus@tuulet.fi.

Ajantasainen kalenteri ja joulublogi: www.joulutaika.fi

PERINTEISET JOULUTAPAHTUMAT

Tule Jouluihin Porvooseen - Porvoon Joulunavajaiset la 25.11. klo 10 alkaen Lundin aukiolla ja klo 13 alkaen Taidetehtaalla. Klo 11 joulupukki saapuu laivalla Porvoon satamaan ja siirtyy kulkueessa keskustaan. Pukki on tavattavissa noin klo 12-13.30 Kauppakeskus Lundissa ja klo 14.30-16 Taidetehtaan lämpiössä. **Vanhan Porvoon joulunavaus** la 2.12. klo 15, Raatihuoneentori. **Lucian kruunajaiset** ke 13.12. klo 18, Raatihuoneentori. **Joulurauhan julistus** su 24.12. klo 16, Raatihuoneentori.

MARKKINAT JA MYYJÄISET

La 25.11. klo 11-13 Joulubasaari, Solhem, Joonaksentie 1.

Su 26.11. klo 11-13 Joulumyyjät, Sjötorp, Kråkå.

Su 26.11. klo 11-14 Kerkkoon joulumarkkinat, Nuorisoseuratalo, Savimäentie 4.

La 2.12. klo 10-14 Perinteiset adventtimyyjät, suom. seurakuntakoti, Lundinkatu 5.

La 2.12. klo 10-14 Joulumyyjät Itä-Uudenmaan Omaishoitajat ja Läheiset ry:n hyväksi, Brankkis, Kirkkokatu 2.

Su 3.12. klo 13-15 Julbasar med luciatåg / Joulumyyjät ja Lucia-kulkue, Byagården, Kulloon kartanon tie 18, Kulloonkylä.

Ke 6.12. klo 11-14 Joulumyyjät ja itsenäisyyspäivän kahvit, Hamarin työväentalo, Hamarintie 22.

8.-10.12. pe 15-18, la 10-18, su 10-16 Taidetehtaan joulumarkkinat, Läntinen Aleksanterinkatu 1.

9.-10.12. klo 10-16 Porvoon joulumarkkinat, Raatihuoneentori.

9.-10.12. klo 10-16 Vanhan ajan joulumarkkinat, Vanha Palokunnantalo, Brankkis, Kirkkokatu 2.

La 9.12. klo 15-18 Hintaaran joulumarkkinat, Fallaksentie 22.

Su 10.12. klo 11-15 Annan Joulumarkkinat, Linnankosken lukio, Piispankatu 24-26.

Su 17.12. klo 11-15 Saariston Joulumarkkinat, Santasaarentie 162 ja Nyckelvikintie 5, Pellinki.

18.-22.12. klo 10-18 Bosgårdin jouluruokamyyjät, Bosgårdint. 68.

PERHETAPAHTUMAT

Taidepajat perheille Taidetehtaan Studiolla klo 9-12 Pe 24.11. Onnenamuletti savesta, ohj. Anne Lihavainen ja Tiina Wallius Pe 1.12. Joulukoristeet, ohj. Anne Lihavainen ja Tiina Wallius

Noarkin joulutapahtuma, Sanismäentie 2, Ilola. La 2.12. Pienoismaailma, joululauluja, tonttipajoja, mukavaa joulusta ohjelmaa, Tarkista aukioloajat www.noark.fi.

Koko perheen Kuusijuhla Su 3.12. ja 10.12. klo 14 Teatteritalo, Malmintie 2.

Tonttu Piparmintun joulu La-su 9.-10.12. klo 11-15, kuusenkoristelua, reki- tai kärryjä... Kungsbackan kotieläinpiha, Sikiläntie 609.

Koko perheen jouluaskartelua Konkaronkassa La 16.12. klo 13-15 Askarrellaan perinteisiä joulukoristeita. Porvoon museo, Holmin talo, Välikatu 11.

Kuusenhakuretki, Sundön tila, Sundöntie 5, Pellinki. Su 17.12. klo 11-15, Saaristomaatilalla joulupukki, joulukuusia...

NÄYTTELYT

Taidetehtaan, Läntinen Aleksanterink. 1 17.11.-10.12. "Wonderland", Anne Sunila, temperamaalauksia (Taidetehalli), "Come to Finland - 100 vuotta matkailua Suomessa", matkajulistienäyttely (Kulma), "Valo", Tero Marin, valokuvia (Vitrini). 15.12.-7.1. Elina Sorainen, keramiikkaa (Taidetehalli), Porvoon Taideyhdistyksen näyttely (Kulma). Marras-joulukuu: Taidelainaamo Konstan joulu.

Porvoon pääkirjasto, Papinkatu 20 25.11. asti Suomenoksen synty: Väinö Stålin tarinat 27.11.-9.12. Suomi 100 musiikinäyttely 27.11.-16.12. "Matka" Piri Aarnikon maalauksia 11.12. alkaen Jani Väisäsen valokuvia

TAPAHTUMAKALENTERI

Porvoon museon näyttelyt (ks s. 25 aukioloajat) Galleria Vanha Kappalaisentalo, Välikatu 13: 30.12. asti "Tuon minä muistan", aikamatka itsenäisyyden ajan Porvooseen. Yleisöopastus 29.12. klo 13 suomeksi, klo 14 ruotsiksi. Näyttely myös Veteraanihuoneella, Rauhankatu 26A. Vanha raatihuone, Raatihuoneentori: 30.11.-7.1. Joulupöytä 1917 à la Ville Vallgren 13.12.-7.1. Joulukuusi

Näsin kartano, Näsinmäentie 1, ti-pe 11-18, la-su 12-16 15.11.-21.12. "Juhlan kimallus" Jukka Rintalan näyttely

Porvoon Kudontakamari, Mannerheiminkatu 20, ma-pe 9-14 11.11.-15.12. "Mattonäyttely ja myyjäiset"

Grandin aula, Piispankatu 28, ma-pe klo 12-18 Marraskuu: Rolf Söderlingin retrospektiivinen näyttely Marraskuu: Juanita Blåfield ja Pentti Talamo: valokuvataide Joulukuu: Suomi 100, kansallispukinäyttely

What's Up?, Kauppakeskus Lundin keskusaukio 24.11.-9.1. Porvoon yläkoulujen toteuttama Suomi 100 -näyttely.

Porvoon elävä keskusta ry 25.11.-10.12. Joulun näyteikkunakilpailu

TEATTERI, NÄYTTÄMÖTAIDE **Ilari Johansson - Avohakkuu** La 25.11. klo 19 Suomen 100v historia stand-upin silmin, Grand

Viirun ja Pesosen joulu / Pettson och Findus firar jul Sö 26.11 kl 15.30 på svenska, Kulturhuset Grand Su 26.11. klo 17 suomeksi, Kulttuuritalo Grand

Cabaret Porvoo, Porvoon Teatteri, Väinökatu 4 Pe 1.12. klo 19 / La 2.12. klo 19 / Su 3.12. klo 17 / Ti 5.12. klo 19 / To 7.12. klo 19 / La 9.12. klo 19 / Su 10.12. klo 17.

Talent Factory 2017 finaali La 2.12. klo 18 Nuoret talentit lavalla, Grand.

Kirjeitä rintamalta (Teatteri Taruma) La 2.12. klo 18, Tehdassali/Taidetehtas.

Viiru ja Pesonen saavat jouluvieraita (Teatteri Soittorasja) La 9.12. ja la 16.12. klo 14, Teatteritalo, Malmintie 2.

Tonttujen nokkapokka puunaus (Teatteri Taruma) Su 10.12. klo 17, Taidetehalli/Taidetehtas

Täti Monika ja Saiturittaren Joulu (Teatteri Soittorasja) Su 17.12. klo 16 Koko Perheen Vaellusnäytelmä Vanhassa

Porvoossa. Lähtö: Välikadun- ja Rihkamakadun kulma.

MUUT

Kahden Show'n Sinne-dinner, Juha Laitila & Sheila, Antti Taipale, menu+ohjelma, Bistro Sinne ja Porvoon Ravintolateatteri Pe 24.11., 1.12., 8.12. ja 15.12. alkaen klo 18, Sinne/Taidetehtas.

Joulumatinea, Kokonhalli, Jääkiekkotie 3 La 25.11. klo 14 Pyörätuolitanssiseura Wendareiden matinea.

Intercultural Winter Bazaar Su 26.11. klo 12-15 Monikulttuurinen talvimyyjäistapahtuma. Käsitöitä, makuja, työpajoja...Nuorisotila Zentra, Mannerheimink 20.

Myllymäen Korttelijoulukalenteri, ks tiedot Facebookista 1.12. alkaen asukkaiden portit toimivat joulukalenterin luokkuina.

Jouluiset opastetut kävelykierrokset Vanhassa Porvoossa Lasten joulukävely "Piikojen joulu": la 2.12. klo 16. Vanhan ajan joulu: la 9.12., la 16.12., la 30.12. klo 16. Lähtö Raatihuoneentori, Vanha Porvoo. Kesto noin tunti, kierrokset suomeksi ja ruotsiksi. www.porvoonmatkailuoppaat.fi

Runebergin koti, Aleksanterinkatu 3 Joulupastukset sunnuntaisin 3.-17.12. klo 14 suomeksi ja klo 14.30 ruotsiksi. Jouluista kirja-askartelua 14.12. klo 10-14 renkitupa. Walter Runebergin syntymäpäivä, teemaopastus 29.12. klo 14 suomeksi ja klo 14.30 ruotsiksi.

Itsenäisyyspäivän etkot - Kirjastotanssit Ti 5.12. klo 12-13 Porvoon pääkirjasto, Papinkatu 20. Äänestä omaa Suomi-musiikkisuosikkiasi 26.11. mennessä pääkirjastossa tai www.facebook.com/porvoonkirjasto.

Porvoon kaupungin itsenäisyyspäivän juhla Ke 6.12. klo 14 Avanti-sali, Taidetehtas.

Taidetehtaan pajat Studiolla, ks. www.taidetehtas.fi La-su 9.-10.12. klo 12-16, Koristelupaja: piparkakkukoristelua, kaikille ikäryhmille, alle kouluikäiset aikuisen seurassa. La-su 16.-17.12. klo 10-16, Joulupaja: kranssin valmistusta, koululaisille ja aikuisille, sitovat ilmoittautumiset viim. 8.12.

Jouluretki Helsingistä Porvooseen ja Malmgårdiin Su 10.12. Lisätiedot ja ilmoittautumiset www.porvootours.fi.

Konkkaronkka, Porvoon museo, Holmin talo, Välikatu 11 Ke 13.12. klo 13 Seniori-iltapäivä, Porvoo 100 vuotta sitten. To 14.12. klo 18.30 "Porvoolaiset taiteilijat 100 vuoden ajalta" -luento ja muistelua viime vuosikymmenten taide-elämästä.

Saaristojoulu (ks s. 16-17), Su 17.12. klo 11-15 Pellinki.

KYLIE MINOGUE
EYEWEAR

Valitse 2 Maksa 1
alk.

149€

Vakioyksiteholinssit
sisältyvät hintaan

Kahdet design-silmälasit yksien hinnalla

Porvoo: Lundinkatu 10, puh. 040 550 0059

Varaa aika Kokonaisvaltaiseen näöntutkimukseen: [specsavers.fi](https://www.specsavers.fi)

Olisit käynyt

Ostaessasi Design-silmälasit Valitse 2 Maksa 1 -hinnoittelun mukaisesti alk. 149 €, saat samasta tai edullisemmasta hintaryhmästä kehyksen, samat linssit ja samat lisämukavuudet veloitusetta. Molemmat parit samalla reseptillä. Ei voi yhdistää tarjouksiin. ©2017 Specsavers